

væsentligt nedsat eller saa væsentligt, som der overhovedet kan være Tale om, vilde det saa medføre, at man kunde faa de paagældende Fag afgørende stærkere i Gang, end Tilfældet er i Øjeblikket?

Jeg maa indrømme, at for de Fags Vedkommende, hvor der i de senere Tider herhjemme har været ført stærkest Klage, ser jeg ikke, der er synderlig Vej frem i den Henseende. Det har jo været Tekstil- og Skotøjsfagene; vi diskuterede dem Dag ud og Dag ind sidste Sommer, og de Oplysninger, som den Gang forelaa, viste dette, at 10—15—20 pCt. af den paagældende Vares Pris i Engros-Salg var det, som Arbejdslønnen paa det paagældende Omraade kunde udgøre; og det vil igen sige det halve Procenttal omtrent af det, som den paagældende Vare kostede, naar den naaede til Forbrugere.

Lad os gaa ud fra, at vi virkelig kunde sænke den danske Arbejdsløn paa disse Omraader, hvor dog alle maa erkende, at den er lav, med en halv Snes Procent eller saa; det vilde da kun betyde, at der kunde blive Tale om at indvinde fra $\frac{1}{2}$ til 2 pCt. i Varenes Pris, og jeg tror, vi maa erkende, at dette er ikke afgørende for de paagældende Fags Trivsel.

Men, siger den højtærede Indenrigsminister, hvis vi finder alt, hvad der er Arbejdsomkostning i en saadan Varepris, er det ikke blot disse 10—15—20 pCt., saa kommer vi helt op til 80 pCt. Jeg tror ikke, Videnskaben godkender de 80 pCt., jeg tror, den i al Almindelighed regner med omkring 60 pCt.; men det er ogsaa et meget anseligt Beløb, og naar man tager hele den samlede Gruppe af Arbejdsomkostninger, kan og maa man komme op dertil.

Men hvorledes komme disse Arbejdsomkostninger til Livs gennem en Sænkning af Arbejdslønnen, gennem tariffmæssige Aftaler? En Række af de Varer, man her maa tage med, er de Raavarer, der bearbejdes, og som i mange Tilfælde er frembragt ikke af Folk, der lønnes efter en eller anden Tarif, men af Landbrugere og Folk, der paa anden Vis staar i en ganske selvstændig Virksomhed. Andre Varer er Maskinanlæg, der for en væsentlig Del beror paa Arbejdsprisen i andre Lande, paa hvilken vi overhovedet ingen Indflydelse kan øve.

Jeg skal ikke forfølge disse Undersøgelser nærmere, men jeg tror, at man ud af dem, uden at gaa dybere ind paa Spørgsmaalet, roligt kan uddrage dette, at ved Aftaler om den større eller mindre Arbejdsløn i Øjeblikket løses ikke det danske Er-

hvervskrisespørgsmaal paa de Omraader, der her er Tale om.

Jeg skal kort nævne, hvilke Punkter jeg i saa Henseende anser for de afgørende. For det første dette, at man gaar over til en helt anden Kreditpolitik end den, der i den senere Tid har været ført af Nationalbanken. Dette turde være et afgørende Hovedmiddel. Lige saa forfejlet som overdreven Kredit var i een Periode, lige saa forfejlet er den Politik, der føres i Øjeblikket. Dernæst det andet, at man i de paagældende Virksomheder gaar over til at erkende, at man under de nuværende Forhold maa opgive den Nisipolitik, som gaar ud paa at sælge færre Varer til højere Priser, og at man maa give Afkald paa den fulde Forrentning, den fulde Afskrivningsprocent for at kunne sælge flere Varer til en lavere Pris. Det vilde vel være Hovedpunktet for selve de egentlige industrielle Fags Vedkommende. Dernæst rejser Spørgsmaalet sig paa Byggefagenes Omraade, der omfatter en saa overvældende Del af de danske arbejdsløse i Øjeblikket. Her er der den særlige Tilstand, der bestaar i vort Byggeri, og som vi maa søge Midler til at fjerne. Endelig kan der ikke være Tvivl om, at for den meget store Skare, som Arbejds mændene, navnlig Jord- og Betonarbejderne, udgør, vil det være af megen Betydning, om man virkelig kan faa offentlige Arbejder i Gang ved Kommunernes og Statens Foranstaltning i den kommende Tid. Disse forskellige Foranstaltninger i Fællesskab betyder saa overordentlig meget mere end den Forhandling, der føres, og de mulige Resultater af Forhandlingen om en større eller mindre Sænkning af Arbejdslønnen i Danmark.

Den højtærede Minister dvælede ved denne Arbejdsløn. Han erkendte, at det var ikke et Spørgsmaal om, hvor meget hver Arbejder fik for sit Arbejde, men hvor meget der betaltes for en vis Mængde af Arbejde. Ja, det er det, og i dette Øjeblik kan ingen gøre op, om der her i Landet er højere Produktionsomkostninger pr. Varenhed, end der var forud for Krigen. Det er højest sandsynligt, at Produktionsomkostningerne ligger noget højere; men ingen kan med Sikkerhed opgøre dette, saaledes som Sagen hidtil er behandlet herhjemme.

Dernæst rejstes ustandselig i Diskussionen det Spørgsmaal, hvorvidt Arbejderne nu har en saa meget højere Realløn end forud for Krigen. Heller ikke derom foreligger der saadanne Undersøgelser, at man med Sikkerhed kan sige, hvorledes Forholdet er. Mit Indtryk af de foreliggende Tal er